

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1721,Spotkanie-Klubu-Historycznego-im-gen-Stefana-Roweckiego-Grota-Trojmiasto-Gdansk-.html>
18.04.2026, 10:50

Spotkanie Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” Trójmiasto - Gdańsk, 8 grudnia 2007 r.

08.12.2007

W sobotę 8 grudnia członkowie i sympatycy Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” - Trójmiasto zwiedzali gdański Areszt Śledczy. Przewodnikiem po tajemnicach Aresztu w okresie dwóch totalitaryzmów - hitlerowskiego i komunistycznego - był mjr Waldemar Kowalski.

Areszt Śledczy w Gdańsku powstał w 1903 r. W okresie wojny ginęli tu Polacy z Gdańska i całego Pomorza, a w latach 1945-1956 stał się ośrodkiem represji wobec członków niepodległościowych organizacji antykomunistycznych z regionu oraz wobec tych wszystkich, których „władza ludowa” uznała za swych wrogów. Przetrzymano ich w pawilonie VI - będącym wydzieloną, specjalnie strzeżoną częścią więzienia dla „politycznych”. W jego podziemiach znajdowały się karcery, częściowo odkopane w 2001 r. i udostępnione do zwiedzania. To w nich przebywali m.in. skazańcy: Danuta Siedzikówna „Inka”, Feliks Selmanowicz „Zagończyk” - żołnierze majora „Łupaszki” i Adam Dedio „Adrian” - oficer wywiadu jednej z największych organizacji podziemnych na Pomorzu - Semper Fidelis Victoria. Ich ostatnia droga (tak jak przeszło stu innych więźniów politycznych) wiodła do miejsca straceń, pochodzącego jeszcze z czasów niemieckich. Polacy nazywali je „salą śmiechu”.

Z historią więzienia wiąże się też postać Józefa Piłsudskiego i Kazimierza Sosnkowskiego, którzy byli tu więzieni w 1917 r. w tzw. Pawilonie Centralnym. Dzięki szczegółowym zapisom w literaturze wspomnieniowej i dokumentach udało się ustalić celę, w której przebywał przyszły marszałek Polski. Obecnie znajduje się w niej skromna izba pamięci.

Mjr Waldemar Kowalski jest członkiem Zarządu Klubu Historycznego im. „Grota” - Trójmiasto, zastępcą dyrektora Aresztu Śledczego w Gdańsku, autorem wielu publikacji historycznych o dziejach więziennictwa, Gdańska i podziemia niepodległościowego po II wojnie światowej, w tym książki *Dwie strony krat. Z historii więzienia w Gdańsku*; Píše też scenariusze filmowe - jest m.in. współautorem filmu „Epitafium 169. Rzec o Adamie Dedio »Adrianie«”, wyprodukowanego przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku.

Następnie spotkanie (już szóste!) Klubu odbędzie się 16 stycznia. Zapraszamy!

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

KLUB HISTORYCZNY

im. gen. Stefana Roweckiego - „Grota”

